

САНАА ОЛОХ

Чурапчы
улуунун хаһыата

ХАҢЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 45 (8794)
СУБУОТА
2002 сыл
Муус устар
13 күнэ

Хоту көһөрүллүү 60 сылыгар

кумуоннарга хас биридди көһөрүллүү кыттылаахтар 10 тыһ. солк. харчынан бири кэмнээх дифференцированной кэмнэ оҥоруу, иһэр 5 сыл устата сыл айы 15-тии мөл. солк. харчыны Чурапчы сэлээннэтигэр уонна Дьокуускай куоракка толору хааччылылаах 12 квартиралар дьизлэри тутууга көһөрүү, көһөрүллүү содулугар эмсэһэлээбит нэһиликтэри чөлүгэр түбэригэ уонна мемориал тутуугу үлүсү, 200-чэ санаторнай-курортнай путевкалары биэрип, хоту тийэн олоро сылдьыбыт сир-

сэһэнэ табаар, бородуукта атылыгыгар туруоруста. Итиннэ тэҥ, "төгүрүк остуол" кыттылаахтара государственнай сулуусулаах үлэһиттэр пенсияларын кэмэйэ далаа улаахана, оттон көһөрүллүү кыттылаахтарын пенсияларыгар эбиллэр пособиэ тэҥэ суох кырата элбэх киһини астынарбатын, көһөрүллүү кыттылаахтарын доруубуйаларын туруга мөлтөбүк, үгүстэр инбалииттарын, оттон санаторнай-курортнай путевкаларынан сэрим ветераннара уонна инбалииттар эрэ туһаналларын, Дьокуускайга квартира ылар уустугунан дьиз туттан киһи сиргэ көһүөктэрин баалаахтарга уһайба сирин аныыларыгар этиллэр.

"Төгүрүк остуол" түмүгэр көһөрүллүү кыттылаахтара, сэрим, тыл ветераннара үлүс бары пенсионердарыгар туһуламмыт ыгырымы ылыннылар. Онон этилэригэр, үлүсүтүт адыархайынан буолбут куус өттүнэн хоту көһөрүллүү 60 сылыгар аналлаах, төрөөбүт бородууктарыгар эргилилбэтэх чурапчыларга анаар историческай суоталаах мемориал тутуугу хас биридди пенсионер бири ыйдаагы пенсиятынан 30 солк. тутарга быһаарыллына.

Күн иккис агарыгар министерство үлэһиттэрэ, делегацияны кытта тахса сылдьар врачтар кырдыабаастары тус болпурустарынан биридиннээн приемнаагылар, консультациялары оҥордулар.

С.БОРИСОВА.

Хартыскаларга: "төгүрүк остуол" кыттылаахтара; СР үлэс уонна социальнай сайдыыга министр Ю.А.Песковская.

СОНУНАР

ӨКСӨКҮЛЭЭХ ӨЛӨКСӨЙ СЫЛЫГАР

Алабар библиотекатыгар саха суругунан уус-уран литература-тын төрүттээччи, бөлүтүк А.Е. Кулаковскай-Өксөкүлээх Өлөксөй төрөөбүтэ 125 сылыгар аһаммыт дьоро кизэ буолан ааста. Дьокуускай библиотекатыгар Алексей Елисеич айымньылар уонна айар үлэтин, олохун туһунан матырыйааллар ууруллубуттар.

"Знание" общество лектора, педагогической үлэ ветерана В.Г.Слепцова сарайынан "төгүрүк остуол" ытылынна. Саха омух сайдарын, үөрэхтээх буоларын туһугар олохун бүтүннүтүн анаабыт улуу Өксөкүлээх сангарбыт санатын, элпит этиитин, олохун эргитэ санаан көрдүбүт. Олохун иһэх күннэрин туһунан суруллубут түгэннэри П.Н. Дьяковскай аахтытын долгуйа иһиттибит. Өлбүтүгэр айманан турган Платон Ойуунускай, Алампа Софронов этиилэрэ, хоһооннору аабыллылар. Өксөкүлээх Өлөксөй олохтор, айар үлэтигэр аналлаах викторина кыйылаабынан П.Е.Скольниковтабыста.

Өксөкүлээх Өлөксөй баарабай нэһилиэстибэтин тула кэспэтин өсө да салҕанан барыада, улуу киһибит олохтуттан ой-санаа эбиллэн, саха норуота, кырдык даҕаны, чүлүү дьоннору төрөтөн аар-саарга аатырабын аатырар дьин өйдөбүллээх мустубут дьон астынан тардаастылар.

АКСИНЫЯ ДМИТРИЕВА.

ДИРИГНЭР МАЛАДЬЫАСТАР!

Дьокуускай куоракка "Ыллыыр Туймаада" дьин республикатаагы фестиваль төрдүс төгүлүн республикабыт столицатын үбүлүйүгэр ананан ытылынна. Онон араас үлүсүстэн 20 народнай коллектив, ол иһигэр биһиги үлүсүстэн Дириг народнай (хормейстер Ф.И.Полоса) уонна гимназия учууталларын (хормейстер С.А.Константинова) хордара кытыннылар. Фестивальга сылтан-сыл айы кытааччы ахсаана элбээн иһэр, ол курдук, быыл 635 киһи кэлбит.

Хас да түгүмүстээх көрүү түмүгүнэн Майа хора 3-с, Дириг народнай хора 2-с, Мэнгэ-Ханалас Төһүлүттэн кэлбит хор (сал. Г.Варламова) 1-кы степеннэрдээх Дипломнарынан бэлэстэннилэр. Гран-при хаһаайынынан Жатай бөлүөлүгүн народнай хора буолла. Оттон гимназиябыт хора Бочуотунай грамотанан бэлэстэннэ.

Ити күн Намга балнай үгүсүгэ республикатаагы турнир ытылынна. Онон Диригнээгэ оҕо музыкальной оскуолатыттан түөрт паара кытына. Барыта 109 паара үгүсүттүртэн биһиги эдэркээн үгүсүттүртүбүт Кеша Корякин уонна Аля Илларионова "Бастыҥ техника иһин" номинация хаһаайынарынан буоллулар.

"СО" көрр.

"СҮРЭХТЭР ОСПОТ БААСТАРА"

Муус устар 10 күнүгэр үлүс дьаһалтатын дьэтиин мунуахтыр саалагыгар "Сүрэхтэр оспот баастара" дьин Чурапчы оройуонун колхозтарын куус өттүнөн хоту көһөрүү 60 сылыгар аналлаах "төгүрүк остуол" ытылынна. Дьаһалга кыттыны ытылар: көһөрүллүү кыттылаахтара, сэрим ветераннара, СР үлэс уонна социальнай сайдыыга министр Ю.А.Песковская, министерство ветераннары кытта үлэс, социальнай программаларга управлениетын начальнига Г.Н.Лебедева, кылаабынай специалиһа М.П.Спиридонова, инбалииттэри кытта үлэс управлениетын кылаабынай специалиһа У.И.Бурцева, СР Ветераннарын сэлээннэти кылаабынай специалиһа А.А.Габышева, үлүс бөһүлүгүн солбуйааччы И.И.Яковлев уо. д. а.

Эбэһэс дьэри министерство бэрэстэбинтэллэрэ кырдыабаастары кытта көрсөн кэлсэтиллэр, болпуруостарга элпиттээтиллэр. Ю.А.Песковская бэйэтин этиитигэр 60 сыл анараа өттүгэр Чурапчы улуулугар буолбут трагедия республика үрдүнэн сабыдыллаабын, маныаха тустаах болгомото ууруллан, билигин баар көһөрүллүү кыттылаахтарыгар олох-дьаһах усулуобуй-

аларын тупсарыга, чөлүөтүлэри оҥорууга үлэ барыахаабын туһунан тоһоҕолоон бэлэттээт, киһилэр бүгүн бу трагедия дьыһыннах кыттылаахтары, ол араахан кэм кыһалгаларын эттэригэр-хааннарынан билбит дьон этиилэрин истэ, мунаарар болпуруостарын, кыһалгаларын быһаарса, санааларын билэ кэлбитэрин туһунан эттэ.

Бүтүгүсү туругунан үлүсүс уонна таһыгар 700-чэ көһөрүллүү кыттылааха баар. Киһилэргэ көһөрүллүү 60 сылын туолар даататынан сибээстэн оҥоруллар көмөтөр, чөлүөтүлэр бырайыактарын, былааннарын туһунан И.И.Яковлев иһитиннэрдэ. Онон СР Правительствотыгар уонна Президентигэр түбэн сылар до-

дэригэр Өлүөнэ устун айан уо. д. а. киһилэр. Бырайыак Правительство уонна Президент бигэргэтэхтэринэ толорулуо. Бу болпуруостарга хоту көһөрүллүү 60 сылыгар аналлаах правительственной уонна үлүсүсүс комиссиялар үлэлэһэ сылдьылар.

Министерство үлэһиттэрэ кырдыабаастар мунаарар үгүс болпуруостарыгар элпиттээтиллэр. Болпуруостар, сүрүннээн, олох-дьаһах усулуобуйаларын тупсарыга, пенсия, көһөрүллүү кыттылаахтарыгар көрүлэр көмө пособиэ кэмэйдэригэр туһуланнылар. Тыл этиилэригэр барыта 10 киһи кытына. Р.Р.Абрамов көһөрүллүү 60 сылынан оҥоруллубут бырайыак сөптөөбүн бэлэттэн турган, толору өйөнөрүтөр, үбүлэнигэр бабатын эттэ итиэннэ көһөрүллүү кыттылаахтарыгар Дьокуускайга уонна республика атын да куораттарыгар толору хааччылылаах дьизлэр көрүлүлүлэр, соҕотох олорор көһөрүллүү кыттылаахтарыгар дьиз-үөт өрөмүөнүгэр көмө оҥоруллар буоллар дьин санаатын үлэһитинэ. Болпуру кырдыабаа А.С.Ядрихинскай нэһиликтэргэ ветераннарга аналлаах маҕаһынары аһан, потребобщество чөлүөтүлээх

КҮН СИРИН КӨРДӨРБҮТ КҮНДҮ АҒАБЫТ

Биһиги аҕабыт Петр Иванович Пермяков бу дьыл муус устар 12 күнүгэр 84 сааһын туолла. Төһө даҕаны үгүс хаар баттаатар, билигин даҕаны чэгиэн өйүнэн-санаатынан, үгүс субэтигэн-аматынан биһиэхэ куруутун өйбүл буолар.

Аҕа дьойдуу хамыскаар Улуу сэрим араахан сылларыгар ыраах Өймөкөөн Сордонгообун түөрт кылаастаах оскуолатыгар Москва куорат учууталларын баччынарынан соҕотобун учууталаан аан маҕаһынан оройуон ударник учууталын ааһын ылан, "Бочуот киһигэтигэр" суруллубута. Оттон төрөөбүт Чурапчытыгар төннөн, ВБСЛКС райкомун оскуолаты уонна пионерскай тэрилтэлэри кытары үлэс отдалын сэлэдиэсэйдэн, ол кэнниттэн Мугудайга селсовет исполкомун председателигэр уонна секретарынан үлэһиттэ. Бу кэмнэргэ үлэһиттэ, "Мугудай" оомхо председатели Иван Ильич Сивцев кытта аҕыс кылаастаах оскуола дьэтиин биэс ый иһинэн туттаран үлэс киһилэригэр. Ол үлэһитин түмүгэ үрдүктүк сэмэлэһэн, иккөн Саха АССР Верховной Советин Президиумун Бочуотунай грамотатынан уонна РФ Үөрүгүн министрствотын тутууга отдалын Магдал суругунан бэлэстэммиттэрэ. Аҕабыт бу үлэһитигэр уолсайа 21 сыл үлэһэн, дьон-сартыгытабын ылан, баччаанга дьэри "Сэлэст Бүтүр" дьин ааттыллар.

Иһэбит Екатерина Гаврильевна уонна 11 оҕону төрөтөн күн сириг көрдөрбүттэрэ, билигин 19 сиктээхтэр, 2 хос сиктээхтэр.

Ытыгытыр аҕабытын, эһэбитин, хос эһэбитин төрөөбүт күнүнэн ис сүрэхпиттэн эбэрэллэбит, өсө даҕаны чэгиэн сылдьарыгар баҕарыбыт.

Өбүлөрө, сиктээхтэр, хос сиктээхтэр.

СААС КЭМЭ

Сандаал сааспыт тийэн кэллэ,
Күммүт чабылчыны тыкта,
Хаары, муулу ууларда,
Чалбах, баараан табыста.

Сандаал сааспыт тийэн кэллэ,
Ньургунун сибээһи табыста,
Оҕо аймах оонньуу ойдо,
Үөрөх бүтэһэ чугаһаста.

Сандаал сааспыт тийэн кэллэ,
Чымычак ыллаан дьырылатта,
Кырыһаттан таммактар
Кылыгыры түстүлэр.

Лена ПОПОВА,
Арымалаах орто оскуолатын
V кыл. үөрэнээччигэ.

Сааспыт үүннэ,
Сылаас буолла,
Таммак түстэ,
Көтөр кэллэ.

Айылабыт үлүгүннэ,
Хаарыт уулунна,
Тыабыт көбүрдэ,
Силигили сымээнэ.

Маша СЫРОМЯТНИКОВА,
Арымалаах орто оскуолатын
V кыл. үөрэнээччигэ.

Күн уота сылайыпта
Хаарга тахсан оонньуурбут,
"Сэрим" бөгө буолара,
Кизэ хойут төһөрүбүт.

Этэрбэспитин сытытан
Өлөх үрдүгэр куурдарыт,
Таһырдыаҥы ымсыыран
Одүүлэһэр буоларыт.

Вероника ДАНИЛОВА, Хатылы орто
оскуолатын V кыл. үөрэнээччигэ.

Күммүт күлүмүрдүү күөрэйдэ,
Күүһүрдэ сырайар сылааһа,
Суорданга сууламмыт тылары
Сыламанатта сааскы салгыһыга.

Сандаал саас илдьитэ тулуктар,
Үөрдээри каллилар биһиэхэ,
Манан хаар кырынан дьиримни
Көтүлүк сааскыны уруйдуу.

Силбэһэ сиктэспит тийт маспыт
Сымнаҕас үлүгүн сэгэтэн
Сиздэрэй көстүүтүн кырыаһын
Сырдыкка күлүмүнү сымнаады.

Таммакпыт чаллыргы оонньоото,
Тыаһатта сааскыны дордоһуу,
Таһырдыа оҕону угуя,
Түстэ тохтоло суох ытыра.

Таня ПОПОВА,
Хатылы орто оскуолатын
VIII кыл. үөрэнээччигэ.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАТА

Аабааччы махтанар

КЫРДЫАҔАНЫ ЧИЭСТЭЭНИН, ҮЛЭТИН ҮЙЭТИТИИ – КЭСКИЛ КЭРЭНИТЭ

Быйыл үгэс быһымынан Чуралчыга бусулуктаах саасы ат сүүрдүтэ, кырдыаҥас сылгыһыт Д.Д.Портнягин бу Дьонгоҕу сылыгар лоп курдук 80 сааһын туоларынан, оҕолорун көрдөһүүлэринэн үрдүк таһымаахтык Арыылааха буолан ааспыта.

Дмитрий Дмитриевич оҕо сааһа Чуралчыга сүт-кураан арыстаах, сэрин ыарахан сылыгар ааспыта. Очотоосу биир саастыылаахтарыны, олох ыарахаттарын барытын көрсөн, үлэҥэ кыратыттан эриллэн улааппыта. Уолчаан бу сырата сөптөөхтүк сыаналанан, "1941–1945 ос. Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сарин кэмгэр килбизнээх үлэтин иһин" медалынан бэлэстэммитэ. Дмитрий Дмитриевич 25 сыл устата ат арыстаах үлөлөргө сылдыбыта, сайынын субан сүөлү бостуугунан, кыһынын сыгы аһаааччынан уонна түүлээхчинэн үлэлэбитэ. Кэлин сэттэ сыл сылгыһыттык сылдан бочуоттаах

сынныаланҥа тахсыбыта. Үгүс суобастаах үлэ түмүгэ да тахсылаах буолбута. Ол курдук, биир ийэ биэттэн 99% төрүөбү ылан, 1978 с. оройуонуга бастаабыта, "Чемпион – сылгыһыт" аалай лиэнтэтин кэппитэ, Москваҕа БСНКСБ-га кытыбыта.

Олорун сылгыга анаабыт үлэһит киһи элбэх оҕолоох, иллээх улахан дьик кэргэн амарах аҕата. Кэргэнэ Анна Семеновнаһын аҕыс оҕону күн сири көрдөрөн, улаатын-наран көчөөх гынан көтүтүлэр, оҕолоро билигин бэйэлэрэ олохторун булбут дьонун ыаллар. Кырдыаҥастар элбэх сизэнээхтэр, өссө хос сизэнэр кэлэн эрэллэр. Дмитрий Дмитриевич нэһилиэккэ биир ытыктанар кырдыаҥас.

Аҕа көлүөнэни ытыктыыр, кимилэринэн киз туттан үлэлэрин үйэтиити – бу кэскиллээх норуот үгэһэ дьончилар. Арыылаах нэһилимгэр эдэрэмник сааһыттан көлөх, соҕоо үлэтигэр көлөһүмүн тох-

пут, кырдыаҥас сылгыһыт Д.Д.Портнягин аатынан оҕолоро уонна нэһилиэгин дьонно-сэргэтэ саасы ат сүүрдүтүм тэрийбиттэрэ чакы даҕаны-холобур буслар улахан суолтаах, умнуллубат үгүс бэлэх буолла. Бу дьаһалы тэрийингэ, ытыгыга күөс-көмө буолбут дьоммутугар – олохтоох дьаһалта баһылыгар С.С. Морфюковка, орто оскуола коллективыгар (дир. Д.М.Лобанова), сынныалан кизэтин тэрийэн ытыгыт култура дьонун үлэһиттэригэр Е.М. Поповага, Г.И.Егорова уонна, биллэн турар, көх-нэм буолбут бары биир дойдулаахтарбытыгар мин, Дмитрий Дмитриевич бииргэ төрөөбүт бэйта, бары оҕолорун, аймактарын ааттарыттан барҕа махтал тылларын этэбин.

Анна Дмитриевна
МЕСТНИКОВА
(Портнягина),
педагогической үлэ
ветерана.

Аабааччы этин киллэрэр

ЧФКСИ-гэ – САХАЛЫЫ ААТЫ-СУОЛУ

Чуралчыга кэнчээри ыччакка үгүс бэлэх буолар институт сана тутуулары үлэҥэ кирдилэр. Бүтүн Россияга тыа сиригэр маннайгы физкультурнай институт Чуралчы сиригэр баар буолбута түбэһиэхчэ буолбатах. Маһы төрдүн-ууһун көрөн, аналын-кэскилин кэлсээн, институттутугар сахалыы ааты бигэрэн сүрэхтиир буоллар, хайдах буолуорай дьон санаабын этэргэ сананым.

Өбүгэлэрбит аакка-суолга улахан суолтаны биэрэллэрэ, ааты-суолу үрдүктүк туталлара, хараһытылара. Сир-дойду, от-мас, көтөр-сүүрэр, сээ-сэбиргэл, тох баар киһи арааран көрүүк-билиэх айылааҕа барыта анал ааттаахтара, арай "Аата суох" дэнэр киһиэхэ тарбах баара биллэр.

Институттутун "ЧФКСИ" ааттаан олоҕорбут. Бу кылгатыллыбыт ааты сурукка-бичиккэ киллэрэр судургутун иннитэр, истэргэ да, сангарарга да олуона, ис хоһооно бу тэрилтэ ханна баарын уонна тугунан дьарыктарын эрэ этэр буолан, өйдөбүлэ чыһаас. Былыргыта Сэттэ Мобойдоох дьон улуу ааттаах Чуралчы эбэбит мһаах ыһылылар мааньаах томторугар дьүөрэтэ суох ааты инээрэбит сирэ суох. Онон Ньургун Боотур аатын инээр буоллар, кэнчээри дьон кэрэксирэ, өбүгэлэрбит да үгүс ааттара ааттаныаҕа баар курдук. Элэйтэн төрүттээх Боотур уустара

– бийиги исторической ааппыт. Бу аат үүнэр ыччаккыттар кинилэр кимтэн кининээхтэрин, хантан хааннаахтарын чопчулаан этэр. Төрүт-төрбүт дьон-сэргэ быһымынан уратыларын Боотуруускайлар дьон этин ис номоҕо кэспир. Иккиннээн, былыргы Боотуруускай улууһа олонхонуттар уутуйан үөскээбит түөлбэлэрэ буолар. Кинилэр сүүһүнэн аарыллар олонхолоруттан "Дьураа хара аттаах Дьулуруйар Ньургун Боотур" олонхону ордук өрө тутан ааспыттар.

Урут саха оҕото олонхолоох, бухатырдаах буола оонньуруун сөбүлүүр. Ол көлүөнэ дьонтон биирдэстэрэ Д.П.Коркин саха тустуугун аан дойдуга таһаарбыта. Кини тустуук уолаттарыгар олонхо бухатырдарын курдук ирэнэх маһы илдьи тутар, тоҕ маһы тосту тутар, сылайбат сындааһынаах, куустээх санаалаах, имигэс өйдөөх буолуу үрдүк културатын интээн таһаарбыта. Р.Дмитриев, П.Пинигин, А.И.Иванов утуу-субуу Олимпийскай оонньууларга кыһан-хотон кэлбиттэригэр саха дьонно сүргэлэрэ көтөбүллэн туран кинилэри олонхо бухатырдарыгар холообуттара. Павел Пинигин Монреальтан кыһыл көмүс медаллаах эргиллибитигэр "Саха Ньургун Боотура" диэбиттэрэ.

Институтка Дьулуруйар Ньургун Боотур аата интээн үгүс үгэстэр

сөргүтүлүөхтэригэр, ой-санаа,эт-синин өтгүнэн чөгүн дьон чөл олоххо, үрдүк аналга тардыһымыларгар бигэ тирэх буолуо этэ.

Аатын-суолун хайдаһый даҕаны дьылҕан, олохун онук буолар диллэрэ оруннаах. Бу үрдүк үөрэх кыһата Чуралчыга аһыллыта – сайдым туоһута. Бэйэбит дьоммут, ыччактарбыт сүрэхтэрин баҕатын ситэн, тылларын ылыннаран, үрүң-хара үлэтин толорон ситистилэр уонна өссө силигин ситэрэри үлэһи сылдыаллар. Онон оҕоһуллубут улахан ситиһингэ алгыстаах ааты биэрэрибит, ама, айыы буолуо дуо. Өбүгэлэрбит кэлсээн кэрэлдиһиппиттэрин, этэн субуруппуттарынан, туойан доллоһуппуттарын курдук олонхо олоҕо илэ-бааччы кэллэ.

Петр БОЖЕДОНОВ,
УУУУ үлэһитэ,
РФ үөрэҕиритин туйгуна.

АРМИЯТТАН СУРУК КЭЛЛЭ

Афанасий Захаров Хатылы орто оскуолатын былырын саас бүтэрээт, Российскай Армия кэксэтигэр бэбиэскэ туттута. Табаарына, биир дойдулааҕа Андрей Марковтын Сахалин арыыга Корсаков куоракка пограничнай чааска түбэспиттэрэ. Соторутааҕыта Октябрина Егорова уонна Алексей Николаевич Захаровтарга уоллара Афанасий сулуспалыыр байыһанай эбэһинээһигэр ситиһинилэрин иһин Аҕа дойдуну көмүскээчи күнүс майор И.Вережнев иһин баттаһыннаах 2437 №-дээх байманнай час бочуотунан грамотатынан наҕараадалаһымтын тутунан сурук кэллэ.

Пограничник Афанасий итигитик, истигитик эрэдэлибит уонна туйгун доруубуһа баҕарабыт.

"СО" корр.

Хаартыскаҕа: саамат Афанасий Захаров.

Былыр-былыргыттан сахаларга кыталык үгүсүтүн көрбүт киһи дьоллоох буолар дьон өйдөбүл баар. Чакыта да, кыталык үгүсүтэ кэрэ көстүү, дьикти түгэн, сэдэх түбэлтэ буоллаҕа дии. Ол да иһин буолуо, бийиги аҕабыт кылгас гынан баран олус дьоллоох олоҕу олорон аастыт дьон сыаналыбыт. Быйыл юни баара обитэ буоллар 70 сааһын туолуох этэ...

Бийиги аҕабыт Максим Николаевич Хоптоҕо нэһилиэгин Таатта тартыһынан сытар Сурах Алаас дьон сирэ 1932 сыллааха саас Пелагея Игнатьевна уонна Николай Васильевич Старостиннар дьон "Хопто" колхоз ытыгар үлүс оҕонун күн сири көрбүтэ. Кырачаан юниһи очотоосу кэм сиринэн "Молот" дьон сүрэхтээбиттэр. Ону хойут улаатан баран убайа Михаил субетинэн кэргэннээрин саҕана ийэтин араспааныһын аат оҕостон Максим буолбут. Кини ойуккалы оонньуур оҕо сааһа, оскуолаҕа кыраан үөрөнөр көмө сэрин, сүт-кураан сылыгар аастыта. Онуока эбин, алдархай аана суох ааһтыр, иэдээннээх суох илбэһидэнэр диэбикэ дьылы, сүт-кураан содулар кыра бэлтэ Огдосчуйа (Кучугунуй) өлбүтэ, баар суох күн туттар кинилэрэ убайа Михаил бэбиэскэ тутан сирингэ барбыта. Онон аҕардас ийэҕэ иһигини Костяһын хааллар. Убайа сэримтэн этэнгэ кэлэн, үөрөттөрөн, аҕабыт Ди-

Үчүгэй дьон туһунан кэспибит ИСТИГНИК САНЫЫБЫН

1977 сыл күһүнэ. Мин, куоракка үөскээбит кыыс, аҕыс кылаас кэнниттэн дьүөгэм Уланы кытары Чуралчы спортинтернат-оскуолатыгар үөрэнэ кэлбитим. Бу иһиннэ Чуралчы туһунан төрүт даҕаны санаабаха, былааннабаха сылдыбыт бэйэм тоҕо онук эмискээчи санааны ылбыт төрүөтүн кэлин ор кэмнэр усталаҕар кыайан быһаарбатаһым. Романтика, самостоятельной олохунан олоруу, атын санга эйгэҕэ киирин уҕуйбута дуу. Ол эрээри манны кэпсээн мин дьингээх истиг дьонтору, кыһамнылаах учууталлары, иитээчилэри уонна үтүөкэн киһини В.С.Макаровы көрсүбүтүм.

Владимир Семенович айылыртан айдарымлаах иитээчи этэ. Кини баар эрэ буоллар бийигэ сүрдээх иккэн-хөлкү, эрэминнээх буолар. Бары да араас сиртэн кэлбит майгынаһапат итиллилээх оҕолору кылгас кэм иһигэр түмэ охсон биир ньыгы коллективка түспүтэ. Ол түмүгэр бийиги кылаас күн бүгүнүгэр дьэри олус истиг дьонорду сыһыны тутуһабыт. Кини бийигини өрүү таба өйдүүрэ уонна албастаах да эбит буолаахпытна быраһыты гынары сатыра. Хас биирдимбитигэр төрөппүт оҕолорунуу истигник сыһааннаһара. Биир холобур: 10-ска үөрэнэ сылдан ыалдан хаалан мин оройуоннаабы балыһаҕа сылпытим. Онон Владимир Семенович микэ термоска кутан сып-сылаас үүттээх кэлэрэ. Ол курдук хас биирдимбит кини аҕалы амарах сыһынан, кыһамнытын билбиппит. Ол кэмтэн ыла юмнуу 23 сыл ааһа оуста. Иитээчин туһунан үгүс өйдөбүлүм – кэмгэр кыайан эппэтэх махталым.

Анна БЕЛЫХ, Дьокуускай куорат.

• Дьыллар уонна дьоннор

АҔАБЫТ ТУҔУНАН АҔЫАХ ТЫЛЫНАН

ринг сэттэ кылаастаах оскуолатын бүтэрээт, 1950–1954 ос. ЧПУ-га үөрэнэн учуутал идэтин ылар. Бүтэрдэһин сын ыраах Андрюшкиноба анаан уонна ол дойдуну хабас айылҕатын, тыалын-кууһун тулуйбааха, ыарыһан дойдутугар тэннэн кэлбитэ. Очолорго сибээс курдук норуот хаһаайыстыбатын биир тутуах салаата тыа сиригэр санга сайдан эрэр, онно эдэр, үөрөхтөөх дьон наада буолбуттара. Онон аҕабыт сибээс от-делениетыгар почтовой агентан саҕалаан начальниһка тийэ үүнэн, эмиз даҕаны электромонтердаан олохун саамай күөҕэйэр күнүтэр үгүс сылларга эҕиэлэ суох үгүс суобастаахтык үлэһиттэ. Ол сылдан, төлөтө таайдаҕа буолуо, эмиз сибээскэ үлэһит Прасковья Егорова Седлаицеваны көрсөн мал буолбуттара. Дьоммут Чуралчынан, Чыаппаранан, Одуулуунан, онтон кэлин Дирингэ олохсуйан сибээскэ үлэһиттэрэ.

Аҕабыт общественной үлэҕэ олус көхтөөх этэ. Айылҕаттан айдарымлаах артист быһытынан дьонго-сэргэҕэ биллэбитэ. Ылыһырын-туойарын таһынан драматическай коллективка артист быһытынан сылдыбыта. Онтон өссө сайдан, сааһырын саҕана култура эйгэтин үлэһитэ буолбута. Ол курдук, Хоптоҕо кулуугар уонган тахсан сыл устата айыһылаахтык үлэлээн бочуоттаах сынныаланҥа тахсыбыта. Кини Дирингэҕэ народнай театры төрүттэспиттэртэн биирдэстэрэ буолар. 1974 сыллааха драматическай коллектив Михаил Дьордурууп "Ай-малҕан" драматын ССРС уонна СР култураларын туйгунара Валентина Пинигина режиссёрдаан туруоран республикатааҕы көрүүтэ кыһан, Бүтүн Россиятааҕы конкурска Улан-Удэ куоракка кыттан народнай театр аатын сүлүттэрэ. Онон

аҕабыт үрүг офицер оруолун толорбута. Очолорго бийиги, бытырыс курдук быһкайаан уолаттар, оонньуу кэмгэр аҕабытыгар "ааһаан":

– Оюо баар, оюо кистаминт, – дьон хаһытаһар этитбит.

Аҕабыт ханнык баҕарар оруолу топору арайар гына оонньуура, көрөөччүлү абылыр уратылааҕа. "Албастаах Будамшу" дьон комедияҕа артыһы солбуйан 40-чалаах киһи 20-лаах уолу барт кэрэксээһилээхтик оонньообута.

Киһи быһытынан олус эйгэс, элээкэй, куруутун күлүүрө, дьэбэлэниэ, көр-нар, ырыа-тойук аргыстаах сылааһа. Уус-уран тыллаах буолан үгүс бырааһыныгы уонна уруулары салайан ытара, Саҕа Дьылы көрсүлүгэ солбуллубат Тыһыны Ороннор этэ. Бултуурун сөбүлүүр. Бастаах күлүн көрөнү оҕо сылдан өлөрөн ийэтин үөрдүбүтүн ахтар буолар. Ордук кэрийэн бултуурун, муһанан балыктыһырын, халыт тыаҕа кыһылырын ордороро. Иһинэ гынан, бийиги тыа, уу булдуун элбэхтик амсайан улааппыт.

Аҕабыт эрдэ олохтон баран, үлэтэ аһааламматаҕа, улахан чикээ-бонукка тиксирбэтэҕэ хомолтолоох. Ол эрээри кини төрүттэспит, илэспит саҕаласпыт дьыалата таах хаалбата, салгыы үүнэр-сайдар – Дирингэҕэ народнай театр, народнай хор айыһылаахтык үлэһиттэрэ киһи эрэ сүргэтин көтөҕөр.

Максим СТАРОСТИН,
Хоптоҕо.

Хаартыскаҕа: Дирингэҕэ народнай театр художественнай сәбиэтин чилиэннэрэ саҕа народнай суруйааччыта В.М.Новиковы-Күнүк Уурас-тырабы кытары. Хаҕастан уҕа маннайгы турар М.Н.Старостин.

тигэр, спортивнай күрэхтэһиллэргэ, стадионнарга "Чурапчы" марша", "Ол мин дойдум - Чурапчы" дигэн ырыалары күүрэн-хааран толордобуна, ханнык Чурапчы хааннаах киһи долгуйа истиэ, икэн тутта саһаа суобай?!

ЫРЫА АЙЫЛЛАР ЫЛЛАНААРЫ, ДЬОННО ҮӨРҮҮНҮ БЭЛЭХТЭЭРИ!

(Василий КУЗЬМИН айар кизһэттэн)

Кини тьа сириин Култура-ларын дьыаларыгар, республика киэн кизиллээх, үгүс көрөөччүлээх театрдарын сценаларыгар ыллаан дьыаларыгар бийирээр. Оттон тыһымчана киһи, норуот түмүбүт аргейдөөх, үөрүүлээх бырааһынныктарын киэн түһүлгэ-

Бэйһээ кизһэ П.М.Решетников аатынан Чурапчытаабы народнай театрга уус-уран самодельноһом көрүү Бүтүн Россиятаабы, республикатаабы конкурстарын лауреата, СР културатын туйгуна, ырыалыт, народнай театр сүрүн артиһа Василий Кузьмин "Айар-ылыыр абылаһар куустаран..." ди-

сильевич култура үлэһитин идэтин ылыабыттан, суурбэтэн таһа сыл биригэ алтыһан, эн-мин дэһэн үлэлээбит, айар үлэ умсулганыгар олохторун анаабыт биригэ идэлээктэрэ, атастара, доһотторо бу дьоро, дьонун биһэри анаан-минээн тарийэн ыттылар.

В.Кузьмин народнай театр-

га орто көлүөнэ артистар сэккэлэригэр киирсэр. Элбэх араас характердаах уобарастары айан, көрөөччүлүгэ тусла суоллаах-нистээх артист быһытынан билинэ-көһүнэ. Ону киһи народнай театрдар республикатаабы фестивалларыгар кыт-

тан театральнай зыга үлэһиттэрин, критиктэр үрдүк сыана-былларын ылыта эбии биһэргэтэн биһэр.

Улуус киһи салиһыатын көрөөччүлүгэ Василий Кузьмин театр араас сылларга туруорбут спектаклыгар сонньообут оруолларын быһа тардыларга көрдүр. Биһиги-биһи

бай-байтигэр маарыннаспат оруоллары толорбут эбит. Аны туран, урут оройуонна, ону ааһан, республикага тийэ биһирэммит "Саһарба" апит-биригээдэ программатын киллэрбиттэрэ наһаа да үчүгэйдик, сонундук көрөөччүгэ тийдэ. Махтал мааны тыллара этилиннэр, биһэр быһаһын тухары ытыс тыһаа уһараабата.

Этэһигэ сырыттаха сылхонук билибэккэ ааһар. Биһиги, 1950-с сыллаабын төрүөх көлүөнэлэр, олохтот ортоку смурбаныгар тийэн кэл-биһиги эрэ баар буола оуста. Бааска, Куя Воя, Василий Васильевич бу күнүгэ орто дойдуга төлөөх түһүгэр түспүтэ, тэрээбүтэ 50 сылын айым-ныһаах үлэтин үөһүгэр бэлэтир.

Илээх, зыһаах дьыа кэргэн амаары аһата, эһэтэ Васи-

лий Васильевич билигин "Арчы" үөрэтэр-үлэлэтэр комбинат биһир тугаах үлэһитэ. Тейэ даһаны атын тарылтэа сырыттар, улуус културнай олоһуттан, эдэр эрдэһиттэн элээһэн кэлбит театрыттан харыс да халбарыйбат, хаамы да тэйбэт.

50 саас айар үлэһиккэ күөстүү оргуйар күөһүгэр күө буоллаа дии! Баһылайга айа илик оруоллара, ылыыр түһүлгэлэрэ өссө иннигэр турдактара. Оннук эрэ буоллун. Айар-ылыыр абылаһар куустаран көрөөччүлүгэ үөрдэ тур дигэн алгымын. Алгыс баһа сымаланны!

Төрөттий
КАРДАШЕВСКАЯ.

Хаартыскаа: В. В. Кузьмин.

СПОРТ

К. С. ПОСТНИКОВ КЭРИЭННЭГЭР ТУРНИРГА

Муус устар 2-4 күннэригэр интернат-оскуола таас спортивнай саалатыгар иккис көбүрүнэн Чурапчы улууттар, республикага спорт уонна физкультура сайдыытыгар сүтүкэн кылааты киллэрситбит, РСФСР норуотун үөһэриитин туйгуна, СР үтүөлээх тренерэ, Россия физическай културага үтүөлээх үлэһитэ, улуус бочуоттаах гражданина К.С.ПОСТНИКОВ сирдик кэриэһигэр уолаттар уонна ыччаттар ортолоругар көгүл тустууга аһаас республикатаабы турнир ытылына.

Үөрүүлээх марш добуруолууан бу эппизттээх түһүлгэ Чурапчы, Уус-Алдан, СГУ, Олимпийскай резервалар училищеларын, Дьоккуускай, Казахстан, ДьТХА 117 эдэр бөһөстөрө парадтаан табыстылар. Күрэхтэһини үөрүүлээхтик аһыыга К.С.Постников убайа Д.С.Постников, ЧРОСИО директора К.Н.Захаров, ЧФКСИ проректора, СР физическай културага үтүөлээх үлэһитэ Е.В.Пудов, Монреалаабы Олимпиада үрүг көмүс призера А.Н.Иванов бары кыттааччылары эбэрдэлээтилэр, инниктин бу турнир кэнээн, далааһыннаан, республика календарнай былааныгар киирэн "Гран-при" турнира буоларыгар бабардылар. Бу олус эппизттээх күрэхтэһини буолла, сотору ыччаттар ортолоругар Владикавказка Россия чемпионата ытылларынан онно сүүмэрдээһин курдук барда. Онон кэлбит тренердэр эдэр бөһөстөрүтүн ким хайдах тустарын сыһыан көрдүлэр, сыанабыл биһэрдилэр. Үөрүүлээх быһыыга-майгыга институт студенттарыгар А.Сокольников, М.Ябловскайга, В.Иванова, Н.Сергеевкэ Россия спордун маастарын дастабырыанналар туттарылыннылар.

Көбүгэ бастакынан 54 кг ыйааһыннаахтарга 14 эдэр бөһөс күөн көрүстүлэр. Онуоха Михайлов Осип (ОРУ) бүтүгү туругунан инники кэскиллээрин, кыахтаабын дакаастаата. Кини Е.Талпыны (ОРУ) 12:2, иккис көрүстүтүгэр сынныанан баран У.Кривошалькины (Чурапчы) 15:4 (ыраас техникескай кыайым), финал аһарыгар А.Инохентьевы (ОРУ) 6:5 уонна финалга И.Корниловы (ОРУ) 6:1 аһааннарынан кыайталаан чемпионнаата итиэнэ Чурапчытаабы оҕо спортивнай оскуолатын олохтообут бириһини директор В.С. Дьяконовтан тутта.

50 кг ыйааһыннаахтарга Афоня Панфилов (Чурапчы) бастаата. 58 кг 17 эдэр бөһөс көрүстүлэр. Финалга билигини кэмгэ республика кэскиллээх үүнэн иһэр спортсменнара Н.Старостин уонна Е.Ефимов (ОРУ) табыстылар. Бу иннинэ Е.Ефимов Н.Олдесовка ыраастык хотторон баран А.Лазаревы (ДьТХА) ыраастык, А.Ивановы (Чурапчы) 3:1, И.Кими (ОРУ) 5:4 кыайталаабыта. Финалга Н.Старостинтан 5:2 аһааннаан чорбойон чемпион үрдүк аатын ыла.

63 кг ыйааһыннаахтарга 21 бөһөс туһунна. Манна киһи үгүһү кэтэһэр ыччата А.Семенов (ОРУ) үүнэн эрэрин көрдүбүт. Бастакы көрүстүтүгэр Е.Аржакову (Чурапчы) 10:0, Н.Антоновы (эмиэ Чурапчы) 9:0 аһааннарынан, үлүс эргииргэ сынныанан баран Ф.Старостини (ОРУ) ыраастык, А.Соломоновы (Чурапчы) 4:1 аһааннаан, бүтүһүк быһаарылаах халсыһыыга Я.Михайловы (ОРУ) ыраастык кыайталаан бастыан бастаата. Биһиги уолбут А.Соломонов Е.Савинны (ДьТХА) ыраастык кыайан үлүс миэстэлээн үөрэх управлениетын бириһини ыла. Улуус

баһылыгар депутака кандидат Аммосов И.Н. олохтообут "Кыраһабай кыайыларын иһин" бириһинэн Е.Савин (ДьТХА) наһараадалаана.

69 кг 13 тустуук кытына. Омос көрдөхкө, састаап тэн күүстээх. Г.Чеприн (СГУ), Д.Шадрин (ОРУ), М.Верховскай (Уус-Алдан), А.Баишев (Чурапчы) күрэхтэһини үчүгэйдик сабалаабыттар. Ол эрэри Чурапчы уола В.Корякин И.Аммосовы (ДьТХА) 1 м 10 сек. ыраастык, А.Новиковы (Чурапчы) 10:2 аһааннаан, М.Верховскайы 4:0, Д.Шадрини 5:1, финалга Г.Чеприни 3:2 хотуталаан, итиэнэ улуус баһылыгар депутака кандидат А.Р.Саргыдаев олохтообут "Бастык техникаах бөһөс" бириһини халыһаа буолла.

76 кг ыйааһыннаахтарга быһаарылаах көрүстүгэр А.Оконешников бастакы эргииргэ сынныанан баран Г.Спелцовы (ОРУ) 3:2, М.Оконешниковы (СГУ) ыраастык, финалга С.Семеновы (ОРУ) 3:2 аһааннаан кыайталаан бастаата, улуус баһылыгар депутака кандидат А.Т.Ноговицын олохтообут "Көрөөччүлэр биһирэбиллэрэ" бириһини тутта. 76 кг күүтүлүбүтүн курдук, Н.Чуков (ОРУ) бастаата, иккис М.Халилов (СЗУ), үлүс С.Могдоев (Чурапчы) буолулар.

Күрэхтэһин тэрээһинэ үчүгэй. Сүрүн судьуйатынан спорт аан дойдугаабы кылаастаах судьуйа С.С.Окуевос үлэлээтэ. Судьуйалааһын үрдүк таһымга ытылына. Чемпионнар уонна призердар медалларынан, грамотанан, сыанаах бириһитэринэн наһараадаланнылар. Элбэх анал бириһитэр туттарылыннылар. К.С.Постников кыра уола А.К.Постников олохтообут "Кыайыыга дьулурун иһин" бириһини Г.Го-

рохов (Уус-Алдан), К.С.Постников үөрэнээччигэ, ССРС уолаттарга бастакы чемпиона В.П.Карпов олохтообут "Эдэр кэскиллээх бөһөс" бириһини Кеши Петров (Чурапчы) ылылар. О.И.Постников олохтообут "Кыраһабай кыайыларын иһин" бириһини (1000 солк.) Ю.Старостин (Чурапчы) ыла. Быраатты Морфуневтар бириһитэрини М.Каженин (ОРУ), В.М.Неустров бириһини М.Захаров (ОРУ) ылылар. Е.А.Барашков 500 солк. харчынан бириһини И.Ефимовка туттарда. ОРУ бириһини Ильян Жени (Чурапчы) тутта. 1975 с. ытүһукиктар олохтообут бириһитэрэ Дьяковскай Гошаа тигистэ.

К.С.Постников кэриэһигэр ытыллыбыт турнирга кэлэн көктөөктүк кыттыбыттарынын иһин Таатта улууна олохтообут Өйбөдүннүк кубога Казахстан тренеригэр Аскар Абенович Абдрашевка туттарылына.

Бары халсыһылар олус сытыһык бардылар. Эдэрдэр тустар таһымнара сыллата үрдээн иһэр хараха бырабыллар. Көгүл тустууга К.С.Постников сирдик кэриэһигэр ытыллыбыт республика аһаас турнирын 1985-1986 сс. төрүөх уолаттарга чемпионнарынан уонна призердарынан буолулар.

42 кг - Дьяковскай Гоша (Чурапчы), Горохов Герман (Уус-Алдан), Тимофеев Миша (СГУ).

46 кг - Ильин Жени (Чурапчы), Тарасов Кеши (Дьоккуускай), Максимов Сергей (СГУ).

50 кг - Захаров Миша (ОРУ), Сивцев Петр (СГУ), Дормидонтов Денис (Чурапчы).

54 кг - Ябловскай Афоня (ОРУ), Петров Кеши (Чурапчы), Иванов Алик (Чурапчы).

58 кг - Старостин Юра (Чурапчы), Каженин Михаил (ОРУ), Ефимов Вани (Чурапчы).

Платон КОРКИН.

БЫРААТТЫ ТИМОФЕЕВТАР БИРИИСТЭРИГЭР

Хайыһар суолугар биһир ыалтан алта бырааттымылар турбуттара уонна чулуу спортсменнар буола үүмүттэрэ спорт сайдыытыгар бэрт сэдэх. Оннук дьоннорунан биһиз Алабара, быраатты Тимофеевтар буолаллар. Аркадийдаах Вячеслав спорт маастарда, Ким уонна Макар маастарга кандидаттар, Иваннах Егор 1-кы разрядтаах хайыһардыттар. Онон быраатты Тимофеевтар биһиги нэһиликкэ хайыһар спорда сайдарыгар үгүс холобур буолан үүнэр ыччаты көбүлүлэр. Мунньуумут опытырын, туруоруллубут сыалы-соругу ситиһэр күүстээх дьулуурдарын оҕолорго иһэраллар. Биһиги нэһиликкэп эдэр хайыһардыттар, улуус уонна республика призердарынан, чемпионнарынан буолбут Дима Тимофеев, Миша, Эдвин Пестраковтар, Коша Азбукина, Андрей Мохначевскай, Ася Мохначевскай кэһээс даһаны спорт бу көрүгүн көбүлээччилэринэн буолуохтара.

Соторутаабыта Алабара Аркадий Михайлович Тимофеевы улахан спортан атаарыыга аһамит быраатты Тимофеевтар бириһитэригэр хайыһарга республикатаабы күрэхтэһини буолан ааста. Күрэхтэһин кизгэлинен буолбут "Умсулганаах хайыһарым суола" дигэн ааттаах дьоро кизэ бочуоттаах маалдытарынан Дьоккуускай куорат Мунньабын председателз, СР хайыһарга федерациятын председателз Е.С.Никитина, спорка ветераннарын

сэбиэтин председателз Т.А.Корнилова, СР үтүөлээх тренерз И.Н.Попов уо.д.а буолулар. Чарылхай эдэр саастарын спорду кытары алтыһанарбыт спорт ветераннара дьон-сэргэ иннигэр байлаларын олохторун сырдаттылар. Чаччы даһаны таптыыр дьыахтарыгар барминилээк-тэринэн итэһинэ чэпкэн, чол оһуу туһуһалларынан эдэр көлүөнэбэ холобур буолар дьонун дьоннор эбиттэр спорт ветераннара! Горнай улууттан аан дойдуга чемпионнара быраатты Контоевтар аҕалара Степан Степанович дьыа кэргэнинэн спорка тардыһымыларын кэлсээн туран, сүрэһин үөрүүтүн хоһоонунан хоһуйбутун мустубут дьон сэнгэрэ иһиттилэр. Уус-Алдан улууттан кэлбит, 73-с хаарыгар сылдыар Борис Макарович Дьяковскай өссө да сүрүүтэ баҕалаах эдэрдий эрчиминэн сектерде.

Иккис күнүгэ эрийсиплээх киирсини түмүктэринэн кыайылаахтар бэлэһтэннилэр. Улуустаабы хайыһар федерацията олохтообут бириһини Б.М.Дьяковскай ылан үөрдэ-көттө. Алабар нэһиликкэни тарылтэлэрэ, биһирдирэлэн да дьоннор спонсордааннар кытааччылар үксүлэрэ үгүс өйдөбүлүлээх, уура сылдьан көрөр бэлэхтээх дойдубуларгар аттаннылар.

Хайыһар республикатаабы федерациятын председателз Е.С.Никитина күрэхтэһини тэрээһинээхтик ытыллыбытын бэлэһтээн, махталын биллэрдэ.

Аксинья ПОПОВА.

Муус устар ый 5-6 күннэригэр биһиги үөрэнээччилэрбит Мэнгэ-Хаҥалас Лоомтукатыгар маас тардыһыыга республикатаабы хамаанданан бастыыр иһин күрэхтэһинтэн улуустарын чэһин көмүскээн каллилар.

Барыта 20 хамаанда кыттыбытыттан Амма хамаандата бастаата, биһиги иккис буоллубут, үсүһү Мэнгэ-Хаҥалас хамаандата ыла.

Биһирдирэлэн күрэхтэһини оҕолорбут

ЭДЭРКЭЭН МАДЬЫНЫЛАРБЫТ

үчүгэй түмүгү көрдөрөн хамаандаларыгар наадалаах очколары аҕаллылар. Ол курдук, 55 кг Стас Петров (Одүүлүн) 3 миэстэ буолла. 65 кг Володя Кривошалькин (Чурапчы орто оскуола) 1 миэстэни ыла уонна республика иккис төгүлүлээх чемпионна буолары ситистэ. 60 кг Коля

Сивцев 2-с, 70 кг Воя Алексеев (иккис чурапчылар) 3 миэстэ буолулар. 70 кг үөһэ ыйааһынга Валера Захаров (интернат-оскуола) үлүс бириһитээх миэстэтигистэ.

Быларынан Намига буолбут күрэхтэһини бэһис миэстэ буолубут, оттон быйыл иккис

буолан, республикага үс чулуу иһигэр киирдибит. Бу иһин бары эдэркээн маас тардыһааччыларбытын үөрэнэр Чурапчытаабы оҕо спортивнай оскуолагарын аатыттан итинтик, истинтик эбэрдэлибит. Үөрэхтэригэр ситиһимэри баҕарабыт уонна улахан спортсменнар буолан тахсалларыгар баҕарабыт.

Виктор ДЯКОНОВ.

ЭБЭРДЭЛНИИМ!

Чурапчы алын сүлүүх охсудатын учууталын, биһиги макмайгы учууталытын Светлана Ефремовна ПОТАПОВАНЫ "Саха Республикатын үтүөлээх учуутала" бочуоттаах ааты ыбыккынан үрэн-көтөн туран эбэрдэлиибит!

Дьолун доруобуйаны, үлэбэр салгыт ситиһилэри, алааскор дьолу багарыбыт.

Эбэрдэни кытта 5 "а" кылаас үөрэнээччилэрэ, кинилэр төрөппүттэрэ, кылаас салайааччы Д. В. Назарова.

Убаастыыр коллегатын, улуустаагы гимназия историка учууталын ИВАНОВА Лилия Михайловнаны айыллыылаах үлэни сыаналанан, Саха Республикатын үөрэтириитин туйгуна үрдүк ааты ыбыккынан истинник эбэрдэлиибит!

Эйиэхэ кытаанах доруобуйаны, үлэбэр өссө үтүө ситиһилэри, тус алааскор дьолу-соргуну багарыбыт.

Гимназия педколлектива.

Тапталлаах кэрэгэммин, күн-күбэй ийэбитин, улуустаагы гимназия Нерюнриттаагы уонна Дьоккуускай-даагы колледж-филиалларын математика учууталын, преподавателитин, РФ үөрэтириитин туйгуна НАУМОВА Марфа Семеновнаны күн сирин көрбүт үйэ анардаах үбүлүүгүнүн ис сүрэхпиттэн итинник, истинник эбэрдэлиибит!

Чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үгүс үөрүүтүөх күннэри багарыбыт, үтүө санаан хаһан да уостубатын, амарах сүрэхпит сылааһа калыраабатын, үлэбэр ситиһиин өрөгөйдүү, үгүс-сайда турдук, аймак-быз дьонун тапталларынан, убаастабылларынан арчыланан, туаламыр дьонун ымыктыбылларыгар, тапталларыгар уйдаран үөрэ-көтө алар дьин алгыбыт.

Кэргэнниг, кыргыттарыг.

Чурапчытаагы ис дьыала отделын начальнигин кэмэлэһөөччүтүн, оперативнай дьулурунайы, милиция майорун Андрей Ильич ЭВЕРСТОВЫ олохтук орто амуурбанынан истинник эбэрдэлиибит!

Эйиэхэ уонна дьыа кэрэгини туйгун доруобуйаны, үлэбэр, спорка өссө үрдүк ситиһилэри, дьолу-соргуну багарыбыт.

Ытыктыыр киһибит Андрей Ильич! Эрдээх-модун санаа булуурдуйары билэбитин, ыраас-сырдик дууһа куурурбатын, эрдэни эрчимин эчирээбэтин, мэлдьи үөрүү эрэ Эйиһин армалаатын.

ИДьО коллектива.

Хайахсыт нэһиликээр олохтор кунду кэрэгэммин, күн-күбэй ийэбитин, эбэбитин ФЕДОТОВА Мотрена Дмитриевнаны 55 сааскын туалабыт уонна аар тойдон арабытын ФЕДОТОВ Дмитрий Афанасьевичи кытта олохтук халбообуккут үйэ чыччээрэ буолбут кэрэ-бэлэ үбүлүүгүнүн ис сүрэхпиттэн эбэрдэлиибит!

Тапталлаах дьоммутугар чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, кырдыары биллэмэт эрдэни эрчимин, үөрүү-көтүү арыстаах уһун дьоллоох олоху багарыбыт. Барыбыт тустуугар убаастаах кыһамныгыт иһин сүлүүхтээх бэйэбит сүеуруйэн туран махтанабыт, алгыстыт үтүөтүн аныкыбыт.

Кэргэнниг Дьомдрий, кыргыттарыг Маша, Катя, Паша, уолаттарыг Яков, Дима, кийинниг Ольга, күтүөтүг Миша, сизинэриг Греша, Айтал.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

Вниманию руководителей, аспирантов, соискателей образовательных учреждений улуса!

Чурапчинский колледж (филиал) ЯГУ проводит II улусные Аспирантские чтения педагогов-ученых, аспирантов, соискателей ученой степени для обмена научными идеями и результатами исследований.

Цели и задачи:
— определение приоритетных направлений научно-исследовательской деятельности педагогов в улусе;
— дальнейшее развитие научно-исследовательской работы педагогов;
— содействие в развитии мастерства и творчества учителей.

Дата проведения: 26 апреля 2002 года.
Место проведения: Чурапчинский колледж (филиал) ЯГУ, с. Чурапча, ул. Петровского, 31, тел. 41-409, 41-452.

Участники: педагоги-ученые; аспиранты; соискатели.
Заявки на участие принимаются до 20 апреля с. г. по вышеуказанному адресу.

Оргкомитет.

БИҢИГИ ӨҮӨБҮТҮНЭН ТУҢАНЫ!

Чурапчы-Дьоккуускай-Чурапчы маршрутуна дьону таһабын. Сымнабас кириэһилээх.
Төлөйтөн, Муһуудатан дьону ылабын.
Билсэр тел. 42-232.

Чурапчы - Дьоккуускай - Чурапчы маршрутуна күн ахсын дьону таһабын. Сымнабас кириэһилээх. Билсэр тел. 42-327, 41-428.

Убаастабылаах табаарыстытын, Чурапчы сэлэннэтин олохтообун, СР культураны туйгунун Василий Васильевич КУЗЬМИНЫ 50 сааскын туалабыт үбүлүүгүнүн итинник, истинник эбэрдэлиибит!

Кырдыары биллэмэт эрдэни эрчимин, маадыарга бэриммэт кытаанах санааны, үлэбэр ситиһилэри багарыбыт. Эйиһин, дьыа кэрэгинин мэлдьи үөрүү-көтүү, дьол-соргу арыалаатын.

Табаарыстарыг Ефремовтар, Кириллинтар, Кривошапкинтар, Слепцовтар дьыа кэрэгэтэрэ.

Кунду, тапталлаах кэрэгэммин, арабытын, Мырыла бөһүөлэгин олохтообун ПАВЛОВ Семен Михайловичи 55 сааскын туалабыт күнүгүнүн, бачуоттаах сыһыаланна тахсыбыккынан ис сүрэхтэн эбэрдэлиибит!

Алаһабыт сыһыаннаах киһибит, эйэүс, ыраас санаабыт ымыктыбаакар, доруобай буол, уһун үйэлэн дьин алгыбыт.

Кэргэнниг, кыргыттарыг, уолун.

Кунду бырааппытын, Мырыла бөһүөлэгин олохтообун ПАВЛОВ Семен Михайловичи 55 сааскын туалабыт күнүгүнүн, бачуоттаах сыһыаланна тахсыбыккынан ис сүрэхтэн эбэрдэлиибит!

Эйиэхэ чэгиэн чэбдик доруобуйаны, алаһа дьыабыр дьол, үөрүү сандаарыччы тыктын, чугас дьонтор күүс-көмө, сүбэбит буола олохторго багарыбыт.

Убайыг Бүөтүр, саһаһын Катя, бырааттарыг Сидор, Кеша, кийинниг Настя Павловтар.

Кундуктук саныыр, убаастыыр коллегатын ТИМОФЕЕВА Лидия Гаврильевна кун сирин көрбүтүгүн үйэ анардаах өрөгөйдөөх үбүлүүгүнүн ис сүрэхпиттэн итинник, истинник эбэрдэлиибит!

Биһиги тустуугар ахсаабат кыһамныгыт, амарах сыһыаныт иһин барба махталытын тиздэбит. Өссө да үтүө сүбэбит, өйбүл, тирэх буола сымдыаргар, кырдыары кыйдаан, ыары ыраабынан тэйэн, эрдэни эйэрэс дууһабынан, сайарас санаарынан салайтаран, үөрүү-көтүү арыстанан уһундук, дьоллоохтук олохторго багарыбыт, алгыбыт.

Дирингизэни эргин тэригэтэни үлэһиттэрэ.

Таптыыр кэрэгэммин, арабытын, эбэбитин, тыыл, үлэ ветеранын, Диринг бөһүөлэгин олохтообун ИЛЛАРИОНОВ Василий Дмитриевичи 70 сааскын туалабыт дьолун күнүгүнүн ис сүрэхтэн итинник эбэрдэлиибит!

Кунду киһибитигэр ахсаабат кыһамныгыт, сүбэ-амак, амарах сыһыаныт, үтүө майгыт иһин махталытын эбэбит. Бары махаластабын, тумуу тумунун, кырдыары билбэккэ, эһун, дьоллоох олохтон, дьыа кэрэгини, бары чугас дьонтор эрэлээх эркин, тулаһыйбат тулаһын буолаан үөрдэ сырыт. Алгыстыт үбэбин уһаттым.

Кэргэнниг, кыргыттарыг, уолаттарыг, кийинниг, күтүөттэриг, сизинэриг.

УТҮӨ КӨМӨБҮТҮН КҮҮТЭВИТ!

Чурапчы сэлэннэтигэр олохтор 2 саастаах Павлов Коля улаханлык ылдыан Новосибирскайга сүрэх операциятыгар барар буолла.

Коля төрөппүттэрэ Николай Гаврильевич уонна Марта Петровна АМАРАХ СҮРЭХТЭЭХ УЛУС ОЛОХТОХТОРУТТАН көмө көрдүүлэр.

Павлов Николай Гаврильевич киинискэтин счётын №-ро 23143.

Аадырысыг: Музейнай ул. 11 №-ро. Тел. 42-414.

НОВОЕ ПОСТУПЛЕНИЕ В МАГАЗИНЕ "БООТУР"

Мягкая мебель - 2 фасада, диваны, кухонные гарнитуры, обеденные зоны, прихожие, компьютерные столы, журнальные столы, тумбы под TV, холодильники разные, стиральные машины (Россия, Япония, очень много видов), муз. центры, видеоплееры, видеоманитофоны (Корея, Япония), магнитола, магнитофоны, электр. плиты разные, центрифуги, светильники, бытовая химия, люстры, надувные лодки, велосипеды разных видов, продукты.

Товары, стоимостью свыше 6 тыс. рублей, даём в кредит!

Адрес магазина: с. Чурапча, ул. Октябрьская, 57. Тел. 41-416.

КУОРТАМНЫЫБЫТ

Чурапчы сэлэннэтигэр чаһынай дьини. Бааныыктаах, бадыбааллаах, оһурут сирдээх. Билсэр тел. 41-098 (күнэ 6 чаас кэнигитэн)

БИЛЛЭРИИ

Муус устар 18 күнүгэр электрогазосварщиктарга баһаарнай техминимум ытыллар. Нэһиликээр баһылыктара, тэригитэр салайааччылары үлэтигэртин анал газосварщик үөрөбүн бүтэрбиттэрин туһунан докууоннарын илдэ кэпэллэрин хааччыргытылар. Техминимум ытыы төлөбүрдөх.

Чурапчытаагы уоттан быһыыг этэрээт инспекцията.

МАХТАНАБЫТ

Биһиз киирбит отук маспытын хайытан, саһааннаан бизр-бит Чурапчытаагы техническай колледж студенттарыгар, салайааччыларыг Дьулустаан Мюайлович ЗАБОЛОЦКАЙГА, директор Альбина Степановна ИУСТИНОВАБА, "Петровская" туала салайааччытын солбуйааччыгар Мария Кузьминична МАКАРОВАБА барба махталытын тиздэбит.

Эйиэхэ үөрэхтигэр, үлэтигэр ситиһилэри, дьолу багарыбыт.

Тыыл, үлэ ветеранына ШЕСТАКОВА Парасковья Спиридоновна, ПОПОВА Мотрена Спиридоновна.

Чурапчы сэл.

Кини дьылбата араас буолар. Мин биһигэ төрөбүт быраатым БРЫЗГАЕВ Егор Прокопьевич адр сааһыгар тэмтэрийэн, бу орто дөйдүгэ кэлбит аналын толорбожо, дьыа-үт тэринэн оһо-уруу төрөппөккө, Соловьев нэһилиэгин Хайыах учаастагар олохон хомоллоохтук 56 сааһыгар күн сириттэн барда. Ыраах айаны тулуйбат буолан бырааппын тилэх суолугар атаарбатым. Кини тилэх сизрин аймакым, быраатым, Соловьев нэһилиэгин баһылыга Брызгаев Никон Иванович толордо. Киниэхэ уонна бары көмөлөстүт дьонго ис сүрэхпиттэн бэйэм, оһолорум ааттарыттан дьириник махтанабын.

Барытыгар дьолу-соргуну, кытаанах доруобуйаны, үлэтигэр ситиһилэри багарыбын.

Литвинцева М.П.

АТЫЛЫЫБЫТ

Чурапчы сэлэннэтин 14 х 7 м дьини. Булуустаах, хотонноох, бааныыктаах, оһурут сирдээх. Сыаната - чаһаки. Билсэр тел. 41-515.

СҮТҮКЭННИИТ

Седрицев Сергей Егорович аатыгар бариллибит УАЗ-39099 автомашина 73 БТ сериялаах, 024591 №-дөх паспота (ПТС) сүтүгүн булбуттар 41-285 телефони биллэргитигэр көрдөһөбүн.

Тапталлаах кэрэгэммин, арабыт, эбэбит, тыыл, үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кытылааһа, Алаһар нэһилиэгин олохтообу ОКОШНИКОВ Николай Гаврильевич уһун ырахан ыарыттан өлбүтүн, дьириник курутуян туран, бары аймактарыгар, үлэһэннэригэр, билэр дьонугар иһитиенэрэбит.

Кэргэнэ, уолаттара, кыргыттара, кийиниэ, күтүөтэ, сизинэра.

Кутурбаннарын тиздэллэр:

— Нэһилик олохтообу, тыыл, үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кытылааһа Оконешиков Николай Гаврильевич өлбүтүнэн кэргэннигэр, оһолоругар, сизинэригэр, чугас дьонугар, аймактарыгар Алаһар нэһилиэгин дьаһалтата, кырдыабаастарын сизинэ, олохтоох орто оһуула коллектива.

— Кунду аһата Оконешиков Николай Гаврильевич өлбүтүнэн бэйэлэрин үлэтигэр, Алаһардаагы участкай баһылыга заахотугар Оконешиков Николай Николаевичка, кини дьыа кэргэннигэр участкай баһылыга коллектива.

Тапталлаах эбэлэрэ, ийэлэрэ, тыыл, үлэ ветерана, Герой-ийэ, Сылан нэһилиэгин олохтообу

МАКАРОВА Ульяна Дмитриевна

уһун ырахан ыарыттан өлбүтүнэн сизинэригэр, оһолоругар дьирин кутурбаннарын тиздэбит.

Ыаллы Дьяковскай Охондой оһолоро.

Чурапчы сэлэннэтин олохтообу

СВИНОВА Надежда Михайловна

уһун ырахан ыарыттан өлбүтүнэн дьирин кутурбаннарын тиздэллэр:

— Кунду балтылара, эдьинидэрэ, аймактара Свинова Надежда Михайловна олохтон туорабытынан убаастыыр эдьинидэригэр ийэтигэр Татьяна Степановна, эдьинидэригэр Мария Степановна, аһатыгар кырдыабааста кутурутугэр Михаил Луконка, Надежда Михайловна биһигэ төрөбүт убайдарын дьыа кэргэннигэр, кэргэннигэр Ким Аркадьевичка, кыргыттарыгар Шураба, Мария Кимовна уонна кини дьыа кэргэннигэр, аһыларын тэтигэ үлэстэн, Чурапчытан Макаровтар, Ивановтар, Ноговицыннар, Ивановтар.

— Таптыыр балтылара, эдьинидэрэ Свинова Надежда Михайловна күн сириттэн туорабытынан кэргэннигэр Свинова Ким Аркадьевичка, кыргыттарыгар Мырылаттан убайдары, саһастара, балтылара, эдьинидэрэ, бырааттара Николаевтар, Петровтар.

Редакторы солб. СЛЕПЦОВ А.М.
ААДЫРЫСЫТ: 678670, Чурапчы сэл.
Карл Маркс ул. 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫТ:
редактор - 41-332, отделлар - 41-285.
E-mail: sanaoloh@churapsakha.ru

Хаһыаты төрийээччилэр: Саха Республикатын Правительствота, улуус дьаһалтата, редакция. Хаһыат сахалыы тылыннан оһуоруһуука, чэппизгэ, субуотага тахсар.
Хаһыат индексэ: 54907

"Сага олох" редакциянай-издательскай холбоһук.
Офсетнай бэчээт. Сааһаһын № 45. Тираж 2457.
12.04.2002 с. бэчээккэ бэрилиннэ.

Автор суругар этиллэр санаа редакция позициятыгар мэлдьи сөп түбэхэр буолбатах. Сурукка ыйыллар чахчылар кырдыктаахтарыгар эппиэтинэһи автор тус бэйэтэ сүгэр.